

**REFERAT DE APROBARE
la Decizia**

**Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
de aprobare a condițiilor tehnice și economice în care se realizează accesul deschis
la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora
potrivit schemei de ajutor de stat pentru implementarea
Planului Național de Redresare și Reziliență 2022
Pilonul II „Transformare digitală”
Componenta 7 „Transformarea digitală”
Operațiunea B „Conectivitate digitală”
Investiția I11 „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin
diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”**

I. Considerații introductive – Trăsăturile generale ale schemei de ajutor de stat

Schema¹ de ajutor de stat pentru implementarea apelului de proiecte cu titlul „*Sprijinirea utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe*”, Componenta 7 „Transformarea digitală”, INVESTIȚIA I11 „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”, din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), elaborată de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), prin Autoritatea pentru Digitalizarea României - Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (ADR-OIPSI)², constituie o măsură de intervenție a unei autorități publice centrale prin finanțarea, parțială, din fonduri europene, a instalării de noi rețele publice de comunicații electronice sau modernizarea celor existente, precum și, dacă este cazul, a unor infrastructuri fizice pentru susținerea acestora. Investiția va finanța elemente de infrastructură fizică și elemente de rețea, atât pentru segmentul de distribuție (backhaul), cât și pentru segmentul de acces.

Obiectivul acestei investiții este de a asigura acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu (sate, inclusiv zone defavorizate). Viteza minimă de transfer al datelor, la nivelul abonatului, pentru accesul la internet va fi de cel puțin

¹ Conform informațiilor publicate pe pagina de internet https://oipsi.gov.ro/wp-content/uploads/2023/09/I11_C7_Ghidul-Solicitantului.pdf

² Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), în calitate de coordonator de reforme și investiții aferente Componentei 7 „Transformarea digitală” din PNRR, a delegat către ADR-OIPSI, printr-un acord de implementare, rolul de agenție de implementare (conform OUG nr. 124 din 13 decembrie 2021) pentru Investiția I11.

100 Mbps, cu posibilitatea creșterii acesteia în viitor, iar rețelele de acces vor fi realizate cu tehnologie FTTH/H și/sau 5G.

Aria de intervenție a prezentei scheme de ajutor de stat, definită de MCID în proiectul - Ghidul solicitantului pentru „Sprijinirea utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe” aferent Investiției I11 „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații electronice prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”, este împărțită în două măsuri de investiții prioritare, în funcție de gradul de acoperire cu internet:

1. Prioritate absolută (P1) - Acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză a localităților rurale complet albe, nedeservite de rețele fixe, dar în care există cerere latentă și/sau inductori socio-economici (școală, grădiniță, dispensar, instituție publică etc.);
2. Prioritate subiacentă (P2) - Acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză a localităților rurale insuficient deservite de rețele fixe, în care trebuie îmbunătățite vitezele, iar piața nu reușește să acopere aceste nevoi.

Prezenta schemă de ajutor de stat presupune instalarea ori modernizarea unor rețele publice de comunicații electronice, precum și, dacă este cazul, a unor infrastructuri fizice pentru susținerea acestora, care rămân în proprietatea întreprinderilor beneficiare. Aceste întreprinderi vor furniza, pe piața de gros, servicii de acces la rețelele și, acolo unde este cazul, servicii de acces la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor selectate iar, pe piața cu amănuntul, servicii de comunicații electronice, cel puțin la nivelul caracteristicilor prescrise, utilizatorilor finali aflați în aria de acoperire.

II. Cadrul legislativ relevant național și european

Proiectele finanțate, chiar și parțial, din fonduri publice, inclusiv din fonduri europene, în scopul instalării unor rețele publice de comunicații electronice sau a unor infrastructuri fizice destinate susținerii acestor rețele întrunesc premisele pentru a intra sub incidența unor dispoziții legale naționale, destinate:

a) să prevină manifestarea unor comportamente anticoncurențiale, protejând astfel interesele utilizatorilor finali, respectiv

b) să asigure utilizarea eficientă și rațională a investiției publice, mai ales atunci când această investiție vizează infrastructuri fizice, care în mod obișnuit sunt greu de replicat.

Astfel, conform prevederilor art. 13 alin. (2)–(6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011³:

„(2) În cazul proiectelor de instalare de rețele publice de comunicații electronice realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale sau locale ori finanțate, total sau parțial, din fonduri publice, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului, care împiedică, restrâng ori distorsionează concurența în sectorul comunicațiilor electronice sau pot avea un astfel de efect, furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la aceste rețele, cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

(3) Dispozițiile alin. (2) nu se aplică în cazul proiectelor de instalare de rețele de comunicații electronice realizate de către instituțiile sau autoritățile publice din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, potrivit competențelor legale acordate în acest scop.

(4) Condițiile tehnice și economice în care se realizează furnizarea serviciilor de comunicații electronice destinate publicului sau accesul la rețelele de comunicații electronice în cazul prevăzut la

³ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare.

alin. (2), precum și orice modificări sau completări ale acestor condiții se supun aprobării ANCOM, emisă prin decizia președintelui în termen de maximum 90 de zile de la data înregistrării documentului care conține condițiile tehnice și economice propuse.

(5) ANCOM supraveghează respectarea condițiilor tehnice și economice stabilite în conformitate cu prevederile alin. (4).

(6) Actele administrative prin care se stabilesc orice fel de condiții de operare a rețelelor publice de comunicații electronice care fac obiectul proiectelor prevăzute la alin. (2) nu produc efecte juridice până la emiterea aprobării prevăzute la alin. (4)."

Totodată, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 159/2016⁴:

„Art. 25 - (1) În cazul proiectelor de infrastructură fizică destinate instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la această infrastructură fizică cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

(2) Condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructură al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice în cazul prevăzut la alin. (1), precum și orice modificare sau completare a acestora, se supun aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

(3) Actele administrative prin care se stabilesc orice fel de condiții de operare a infrastructurilor fizice care fac obiectul proiectelor prevăzute la alin. (1) produc efecte juridice în ceea ce privește condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la aceste infrastructuri fizice, numai după emiterea aprobării prevăzute la alin. (2).

(4) În vederea aplicării dispozițiilor alin. (2), autoritățile administrației publice centrale ori locale care participă, sprijină sau finanțează, total sau parțial, realizarea unor proiecte de infrastructură fizică destinate instalării de rețele publice de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată au obligația de a transmite ANCOM, pe lângă documentul care conține propunerile privind condițiile tehnice și economice de acces, și documentația care fundamentează proiectul de infrastructură fizică.

(5) ANCOM decide cu privire la solicitarea de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces în termen de maximum 90 de zile de la data înregistrării documentelor prevăzute la alin. (4).

(6) În cazul în care documentele transmise potrivit alin. (4) necesită completări, termenul prevăzut la alin. (5) se suspendă de la data comunicării solicitării de completare până la data primirii acestor completări de către ANCOM."

Așadar, proiectele realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale sau locale ori finanțate, total sau parțial, din fonduri publice care urmăresc instalarea de rețele

⁴ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare.

publice de comunicații electronice⁵ și/sau de infrastructuri fizice destinate susținerii acestor rețele⁶ este imperativ să conțină condiții în care se realizează accesul deschis la rețele și/sau infrastructuri fizice, în scopul reducerii barierelor de intrare în zonele țintă ale proiectelor și promovării concurenței între beneficiarii accesului.

O circumstanță suplimentară pentru a atrage incidența acestor exigențe legale trebuie îndeplinită în cazul ipotezei instalării de rețele publice de comunicații electronice și constă în aceea ca proiectul să împiedice, să restrângă ori să distorsioneze concurența în sectorul comunicațiilor electronice sau, cel puțin, să aibă potențialul de a genera un asemenea efect.

Participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale nu trebuie să fie, în mod necesar, exclusiv de ordin financiar, fiind suficientă implicarea autorităților în scopul facilitării depășirii unor limitări sau condiții legale ori economice de către proiectele în cauză de instalare de rețele publice de comunicații electronice sau de infrastructuri fizice destinate susținerii acestor rețele. Conceptul de fonduri publice trebuie interpretat în sensul art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, denumită în continuare CJUE, fiind incluse aici, de exemplu, și resursele financiare ale unei întreprinderi publice⁷.

În orice caz, dispozițiile art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, respectiv ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 159/2016, nu solicită ca proiectele să fie finanțate în întregime din fonduri publice, fiind suficientă fie și numai o finanțare parțială a acestora cu sume de bani provenind din surse publice. De asemenea, în sensul aceluiași dispoziții legale, este lipsită de relevanță sursa de proveniență a fondurilor publice, aceste prevederi vizând deopotrivă fonduri asigurate din bugetele autorităților administrației publice centrale sau locale, resurse financiare ale întreprinderilor publice, fonduri europene etc.

⁵ Art. 4 alin. (1) pct. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 definește termenul de rețea de comunicații electronice astfel: „sistemele de transmisie, bazate sau nu pe o infrastructură permanentă sau pe o capacitate de administrare centralizată, și, acolo unde este cazul, echipamentele de comutare sau rutare și alte resurse, inclusiv elementele de rețea care nu sunt active, care permit transportul semnalelor prin cablu, prin unde radio, prin mijloace optice ori alte mijloace electromagnetice, incluzând rețelele de comunicații electronice prin satelit, rețelele terestre fixe, cu comutare de circuite și cu comutare de pachete, inclusiv internet, și mobile, rețelele electrice, în măsura în care sunt utilizate pentru transmiterea de semnale, rețelele utilizate pentru transmisia serviciilor media audiovizuale și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă”. O rețea de comunicații electronice este publică în măsura în care nu poate fi apreciată ca fiind privată în lumina definiției prevăzute la art. 3 alin. (1) pct. 1 din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 70/2023 privind regimul de autorizare generală pentru furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice.

⁶ Art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 159/2016 definește termenul de infrastructură fizică astfel: „orice element sau parte componentă a unei rețele, precum și orice element necesar susținerii acesteia, cu excepția rețelelor de comunicații electronice, care pot fi utilizate pentru instalarea unei rețele de comunicații electronice fără a deveni ele însele elemente ale rețelei de comunicații electronice, cum ar fi: canalele, conductele, țevile, camerele de tragere și de vizitare, cabinetele, clădirile și intrările în clădiri, structurile de susținere a antenelor, turnurile, pilonii, stâlpii, inclusiv cei de iluminat, semnele de circulație, semafoarele, panourile, stațiile de autobuz, tramvai, metrou ori a altor mijloace de transport în comun, precum și alte construcții ingineresti parte a respectivei rețele ori obiecte de mobilier stradal; cablurile, inclusiv fibra optică neechipată, precum și elementele rețelelor utilizate pentru furnizarea apei destinate consumului uman, astfel cum aceasta este definită la art. 2 pct. 1 din Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată, cu modificările ulterioare, nu reprezintă infrastructură fizică în sensul prezentei legi”.

⁷ A se vedea în acest sens, de exemplu, considerentul nr. 67 din Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță în cauza T-358/94 (Compagnie nationale Air France împotriva Comisiei Comunităților Europene), considerentul nr. 50 din Hotărârea CJUE în cauza C-83/98 P (Republica Franceză împotriva Ladbroke Racing Ltd și a Comisiei Comunităților Europene), considerentul nr. 37 din Hotărârea CJUE în cauza C-482/99 (Republica Franceză împotriva Comisiei Comunităților Europene).

Condițiile concrete, tehnice și economice, în care se realizează accesul terților furnizori de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor, se stabilesc, în principiu, de autoritățile administrației publice centrale sau locale care gestionează finanțarea, participă ori acordă sprijin proiectelor. Totuși, aceste condiții tehnice și economice nu se stabilesc în mod discreționar de autoritățile administrației publice centrale sau locale implicate, ci în limitele circumscrise de aprobarea emisă de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM ori Autoritatea).

În procesul de analiză necesar emiterii aprobării, ANCOM urmărește să determine în ce măsură condițiile în care se realizează accesul deschis respectă principiile nediscriminării, proporționalității și obiectivității. În evaluarea sa, ANCOM ține cont inclusiv de prevederile din Comunicarea Comisiei Europene 2023/C 36/01⁸, denumită în continuare Comunicarea CE.

Solicitarea emiterii aprobării, precum și implementarea eventualelor măsuri dispuse în cuprinsul acesteia sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice centrale sau locale implicate în proiectele de instalare de rețele publice de comunicații electronice sau de infrastructuri fizice destinate susținerii acestor rețele.

Potrivit art. 13 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM are atribuții de supraveghere a respectării condițiilor tehnice și economice de acces asupra cărora a emis aprobarea în conformitate cu același act normativ. De asemenea, ANCOM acordă sprijin de specialitate (tehnic, economic, juridic) autorităților administrației publice, la solicitarea acestora, în vederea exercitării puterilor lor de control în ceea ce privește respectarea condițiilor tehnice și economice impuse pentru realizarea accesului deschis.

Cu referire specifică la prezenta schemă de ajutor de stat, precizăm că sunt incidente inclusiv prevederile art. 2 pct. 139, art. 52 alin. (7) și (8) și art. 52a alin. (8) și (9) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014⁹, care, de asemenea, reclamă instituirea unor obligații de acces deschis pentru a excepta ajutoarele de stat destinate să finanțeze instalarea de rețele publice de comunicații electronice în bandă largă și, dacă este cazul, de infrastructuri fizice de susținere a acestor rețele, cu o valoare nominală a finanțării totale furnizate oricărui beneficiar final pe proiect de până la 150 de milioane de Euro, de la cerința autorizării prealabile din partea Comisiei Europene.

Având în vedere existența acestui cadru legal în vigoare, ADR-OIPSI prin adresa cu nr. eADR/5717/17.08.2023, înregistrată la ANCOM cu nr. e-SCI/546 din 17.08.2023, a solicitat emiteria aprobării pentru condițiile în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor ce urmează să fie selectate în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat.

La data de 11 septembrie 2023, ANCOM a emis Decizia nr. 694 de aprobare a condițiilor tehnice și economice în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora potrivit schemei de ajutor de stat pentru implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență 2022, Pilonul II „Transformare digitală”, Componenta 7 „Transformarea digitală”, Operațiunea B „Conectivitate digitală”, Investiția I11 „Implementarea unei

⁸ Comunicarea Comisiei Europene 2023/C 36/01 – „Orientări privind ajutoarele de stat pentru rețelele în bandă largă”. Textul acestei comunicări este disponibil, în limba română, la următoarea adresă:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0131\(01\)&qid=1690369396028](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0131(01)&qid=1690369396028)

⁹ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare.

scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”.

Ulterior, prin adresa cu nr. eADR/1120/23.02.2024, înregistrată la ANCOM cu nr. e-SCi/128 din 23.02.2024, ADR-OIPSI a transmis varianta revizuită a condițiilor de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor aferente măsurii de ajutor de stat, solicitând Autorității aprobarea acestora. Ca urmare a discuțiilor purtate cu reprezentanții ANCOM, ADR-OIPSI a completat¹⁰ unele dintre condițiile de acces propuse prin adresa cu nr. eADR/1120/23.02.2024 și, prin adresa nr. eADR/1892/26.03.2024, înregistrată la ANCOM cu nr. e-SCi/225 din 26.03.2024, a retransmis solicitarea de aprobare a acestor condiții actualizate.

De menționat că aprobarea ANCOM poate produce efecte numai în măsura în care prezentei scheme de ajutor de stat îi sunt aplicabile dispozițiile legale mai sus citate. În consecință, este esențial ca demersul analitic al Autorității să dezbate prin analizarea, aplicat la cazul concret al prezentei scheme de ajutor de stat, dacă aceasta, astfel cum a fost descrisă în documentația specifică, se încadrează în ipotezele avute în vedere de dispozițiile art. 13 alin. (2)–(6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, respectiv de cele ale art. 25 din Legea nr. 159/2016. În acest sens, ANCOM va determina:

- dacă prezenta schemă de ajutor de stat este una de instalare de rețele publice de comunicații electronice și/sau de infrastructuri fizice, realizată cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale sau locale ori finanțate, total sau parțial, din fonduri publice;
- dacă prezenta schemă de ajutor de stat, fiind un proiect care vizează instalarea de rețele publice de comunicații electronice, împiedică, restrânge sau distorsionează concurența în sectorul comunicațiilor electronice ori poate avea un asemenea efect.

II.1. Finanțarea din fonduri publice

Potrivit informațiilor aduse la cunoștința ANCOM, obiectivul prezentei scheme de ajutor de stat este acela de a asigura acoperirea cu servicii de acces la internet în bandă largă, cu o viteză minimă de transfer al datelor, la nivelul abonatului, de cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea creșterii acesteia în viitor, iar rețelele de acces vor fi realizate cu tehnologie FTTB/H și/sau 5G, în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu (zone rurale, inclusiv zone defavorizate). Valoarea maximă nerambursabilă acordată per proiect este de 13.365.000 euro din bugetul total estimat de 94.000.000 euro, din Fondul European aferent Mecanismului de redresare și reziliență.

Finanțarea în vederea instalării de rețele publice de comunicații electronice și, dacă este cazul, de infrastructuri fizice destinate susținerii acestor rețele se va acorda în urma unei proceduri de selecție deschise oricărui furnizor de rețele publice și/sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului, notificat la ANCOM de cel puțin 3 ani și care nu a mai beneficiat de sprijin financiar din fonduri publice, inclusiv fonduri UE, în ultimii 5 ani, sau nu derulează proiecte finanțate în prezent parțial sau în totalitate, din alte surse publice, pentru aceleași activități, în localitățile vizate în cadrul acestui apel de proiecte. Finanțarea va acoperi numai costuri de investiții, costurile generate de operarea rețelelor sau a infrastructurilor fizice urmând a fi acoperite de solicitanții selectați. De asemenea, finanțarea se va acorda solicitanților eligibili potrivit cerințelor stabilite în Ghidul solicitantului: companii mari de stat, întreprinderi mari sau parteneriate între acestea, respectiv microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii (sau parteneriate între acestea și întreprinderi mari doar pentru operarea rețelei), care, la data depunerii cererii de finanțare, sunt notificate la ANCOM ca furnizori de rețele publice și/sau de servicii de comunicații electronice de cel puțin 3 ani.

¹⁰ ADR-OIPSI a completat condițiile de acces supuse aprobării ANCOM cu „Condiții generale pentru rețele mobile”, pentru a include și accesul la rețelele realizate utilizând tehnologia 5G, incluse în cadrul proiectelor și a adăugat o serie de completări în cadrul capitolului „Condiții generale pentru accesul la rețea și la infrastructura fizică asociată”.

În considerarea acestei stări de fapt, ANCOM apreciază că prezenta schemă de ajutor de stat îndeplinește criteriul de a fi finanțată din fonduri publice pentru a atrage incidența prevederilor art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, respectiv ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 159/2016. Conform prevederilor art. 2 lit. k) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999¹¹, respectiv prevederilor art. 1 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 500/2002¹² sumele de bani atrase din Fondul European aferent Planului Național de Redresare și Reziliență pot fi considerate, fără urmă de echivoc, fonduri publice.

II.2. Împiedicarea, restrângerea sau distorsionarea concurenței

Incidența dispozițiilor art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 asupra prezentei scheme de ajutor de stat este condiționată de existența, în modalitatea în care aceasta a fost elaborată de către MCID prin ADR-OIPSI, a unor elemente care, urmând linia unui raționament teoretic, conduc la concluzia că aceasta este de natură să împiedice, restrângă sau distorsioneze concurența în sectorul comunicațiilor electronice sau ar fi în măsură să genereze astfel de efecte.

Criteriile¹³ în funcție de care ANCOM apreciază că un anumit proiect de instalare de rețele publice de comunicații electronice și/sau de infrastructură fizică, realizat cu finanțare din fonduri publice, împiedică, restrânge sau distorsionează concurența în sectorul comunicațiilor electronice ori are potențialul de a produce asemenea efecte sunt următoarele:

- a) constituirea unui avantaj competitiv prin intervenția publică;
- b) selectivitatea măsurii de intervenție publică;
- c) alterarea condițiilor concurențiale prin intervenția publică.

Având în vedere că prezenta schemă de ajutor de stat vizează instalarea de rețele publice de comunicații electronice și/sau de infrastructură fizică, ANCOM va analiza, în funcție de criteriile expuse mai sus, dacă aceasta împiedică, restrânge sau distorsionează concurența ori poate genera astfel de efecte.

- a) Constituirea unui avantaj competitiv prin intervenția publică

Instalarea de rețele publice de comunicații electronice și/sau de infrastructură fizică, potrivit prezentei scheme de ajutor de stat, se va realiza de către anumiți furnizori de rețele publice și/sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului selectați în urma unei proceduri deschise. Chiar dacă beneficiarii finanțării publice sunt selectați în urma unei proceduri deschise, ANCOM apreciază că sprijinul financiar primit va permite acestora să desfășoare activități de furnizare a serviciilor de comunicații electronice de mare viteză în condiții care nu ar fi fost altfel disponibile pe piață. Investiția

¹¹ Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

¹² Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

¹³ Detaliat în *Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01)*, potrivit prevederilor de la punctul 5., din capitolul 1. Introducere:

„5. Articolul 107 alineatul (1) din tratat definește ajutoarele de stat ca fiind „ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri [...], în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”. Prezenta comunicare va clarifica diferitele elemente constitutive ale noțiunii de ajutor de stat: existența unei întreprinderi, imputabilitatea măsurii în seama statului, finanțarea prin intermediul resurselor de stat, acordarea unui avantaj, selectivitatea măsurii și efectul acesteia asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale dintre statele membre”

publică va asigura solicitanților selectați posibilitatea de a furniza servicii de acces la internet de mare viteză în zonele vizate, prin finanțarea unor costuri pe care în mod normal aceștia ar fi trebuit să le suporte și pe care alți terți furnizori, care ar dori să instaleze în zonă rețele similare, nu ar avea cum să le evite.

Totodată, în mod indirect, un avantaj competitiv este conferit și beneficiarilor accesului la rețelele publice de comunicații electronice instalate, potrivit prezentei scheme de ajutor de stat. În lipsa sprijinului financiar pentru instalarea rețelelor, beneficiarii accesului nu ar fi avut posibilitatea de a achiziționa serviciile oferite pe piața de gros de către furnizorii care primesc finanțarea publică.

b) Selectivitatea măsurii de intervenție publică

În cadrul prezentei scheme de ajutor de stat, finanțarea parțială a instalării de rețele publice de comunicații electronice și/sau de infrastructură fizică va fi acordată numai anumitor furnizori de rețele publice de comunicații electronice, respectiv celor care vor fi selectați în urma procedurii deschise, organizată de către MCID prin ADR-OIPSI. Prin urmare, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice concurenți neselectați vor fi excluși de la finanțarea publică, aceștia, în eventualitatea în care ar intenționa să realizeze replicarea rețelelor finanțate din fonduri publice, trebuind să suporte costuri suplimentare celor care incumbă furnizorilor selectați să implementeze proiecte în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat.

c) Alterarea condițiilor concurențiale prin intervenția publică

Prin intermediul finanțării publice, anumiți furnizori, respectiv cei selectați prin intermediul procedurii deschise, își vor consolida poziția pe piață în raport cu alți furnizori concurenți, fiind capabili să intre primii în zonele vizate, prin finanțarea unor costuri pe care furnizorii terți ar trebui să le suporte. Din această cauză, cel puțin în zona de intervenție publică, furnizorii concurenți ar putea decide să-și diminueze efortul investițional și presiunea concurențială asupra furnizorilor selectați să implementeze proiecte în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat.

Având în vedere considerentele prezentate la pct. II.1. și II.2., ANCOM apreciază că în situația concretă a prezentei scheme de ajutor de stat sunt satisfăcute toate cerințele legale care atrag aplicabilitatea art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 și ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 159/2016, de unde decurge competența materială a ANCOM de a aproba condițiile tehnice și economice în care se va realiza accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor selectate.

III. Accesul deschis la rețele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice destinate susținerii acestor rețele, realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale sau locale ori finanțate, total sau parțial, din fonduri publice. Principiile nediscriminării, obiectivității și proporționalității

În general, prin sintagma de „**acces deschis**” ne referim la un serviciu de acces funcțional oferit în mod transparent și nediscriminatoriu furnizorilor pe piețele de gros, punând la dispoziția acestora toate formele posibile de acces, astfel încât se creează premise pentru dezvoltarea unei concurențe sustenabile la nivelul piețelor cu amănuntul, asigurând furnizarea de servicii competitive. Cu alte cuvinte, prin acces deschis se înțelege un cadru neutru din punct de vedere tehnologic în care accesul neîngrădit al furnizorilor de rețele publice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului încurajează inovarea și asigură dezvoltarea unei concurențe sustenabile.

Accesul deschis facilitează intrarea și menținerea pe piață a furnizorilor de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului, prevenind în același timp formarea unor entități dominante pe respectivele piețe de comunicații electronice.

Totodată, accesul deschis permite furnizorilor terți să concureze cu furnizorii selectați atunci când aceștia din urmă sunt prezenți și la nivelul pieței cu amănuntul, urmărindu-se astfel consolidarea concurenței în zonele respective și evitarea creării unor monopoluri regionale de servicii. Obligațiile de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice sunt aplicabile în cazul beneficiarilor de ajutoare de stat, iar această condiție nu depinde de o analiză de piață prealabilă¹⁴ în sensul capitolului III. „Analiza de piață și puterea semnificativă pe piață” din Directiva (UE) 2018/1972¹⁵, transpuse în legislația națională prin prevederile capitolului VII „Promovarea concurenței pe piață” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

De altfel, în cazul în care furnizorilor selectați să primească un ajutor de stat li se permite prezența și la nivelul pieței cu amănuntul, sunt necesare măsuri suplimentare de prevenire a unor eventuale denaturări ale concurenței, pentru a evita probleme cum ar fi practici de micșorare a marjei comerciale a competitorilor („margin squeeze”) sau alte forme de discriminare în ceea ce privește accesul terților față de accesul în interesul propriu.

Un aspect foarte important îl reprezintă imperativul determinării de către autoritățile administrației publice centrale sau locale a tarifelor serviciilor de acces la un nivel care să țină cont de tarifele medii la nivel de gros ale unor servicii similare, practicate în alte zone mai competitive din țară ori de tarifele stabilite de ANCOM pentru servicii similare. De asemenea, un alt criteriu care ar putea fi utilizat de către autoritățile administrației publice centrale sau locale pentru stabilirea tarifelor serviciilor de acces la nivel de gros este orientarea în funcție de costuri¹⁶.

Pe lângă stabilirea de către autoritățile administrației publice centrale sau locale a unor tarife maxime aferente serviciilor de acces, furnizorii selectați să primească finanțare publică ar trebui să aibă obligația de a se asigura că tarifele aferente serviciilor de acces îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) permit existența unui spațiu economic suficient pentru furnizarea de servicii cu amănuntul, la prețuri și condiții de calitate competitive;
- b) sunt nediscriminatorii și proporționale cu costurile furnizării eficiente a serviciilor, ținând cont de caracterul nerambursabil al finanțării publice;
- c) sunt justificate în mod obiectiv de furnizorul care le aplică; în cazul în care tariful nu poate fi justificat raportat la alte tarife publicate sau reglementate pentru produse similare de acces la nivelul pieței de gros, atunci acesta va fi orientat în funcție de costuri.

Esențială în prevenirea unor eventuale distorsionări ale concurenței este și obligația de nediscriminare în sarcina furnizorilor selectați să primească finanțare publică. Astfel, aceștia ar trebui să aplice condiții echivalente de furnizare a accesului în circumstanțe echivalente tuturor furnizorilor de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului care solicită sau care beneficiază deja de acces.

Totodată, furnizorii selectați să primească finanțare publică ar trebui să aibă **obligația să pună la dispoziția terților furnizori anumite elemente specifice ale rețelelor, infrastructurile fizice aferente acestora, serviciile și informațiile necesare** în vederea realizării accesului, în aceleași

¹⁴ A se vedea secțiunea 5.2.4.4. din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

¹⁵ Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

¹⁶ A se vedea secțiunea 5.2.4.4.4. din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

condiții, inclusiv în ceea ce privește calitatea, cu cele oferite pentru propriile servicii sau pentru serviciile furnizate persoanelor din același grup.

Pentru a asigura respectarea obligației de nediscriminare de către furnizorii integrați pe verticală care vor concura și pe piața cu amănuntul, respectiv pentru a observa tarifele interne de transfer utilizate de aceștia, este necesar a se impune în sarcina furnizorilor selectați să primească finanțare publică și obligația de evidență contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, în ceea ce privește activitățile care au legătură cu accesul la rețelele publice de comunicații electronice sau la infrastructurile fizice aferente subvenționate, precum și în ceea ce privește activitățile care au legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice pe piața cu amănuntul. Alternativ, se poate solicita crearea unor entități distincte din punct de vedere structural și juridic care să furnizeze servicii la nivelul pieței cu amănuntul pe baza serviciilor achiziționate la nivelul pieței de gros de la furnizorii selectați să primească finanțare publică, cu evidențierea tarifelor de transfer.

Respectarea obligației de nediscriminare presupune că, în eventualitatea în care se oferă într-un contract de acces la rețele, respectiv la infrastructuri fizice, condiții mai favorabile unui furnizor de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului, atunci aceste condiții vor fi oferite tuturor furnizorilor cu care sunt încheiate contracte de acces sau care solicită încheierea de contracte de acces la rețele și infrastructuri fizice, pe baze nediscriminatorii.

În plus, pentru a exista asigurarea că furnizorii selectați să primească finanțare publică nu beneficiază în mod nejustificat de avantajul primului intrat pe piață, în contextul în care vor activa și pe piața cu amănuntul, aceștia ar trebui să ofere acces deschis la nivelul pieței de gros cu cel puțin șase luni înainte de lansarea propriilor servicii pe piața cu amănuntul¹⁷.

Nu în ultimul rând, în contextul în care furnizorii selectați să primească finanțare publică vor activa și pe piața cu amănuntul, având așadar calitatea de competitori direcți pe aceeași piață cu solicitantii accesului deschis, este important ca informațiile deținute de furnizorii selectați, obținute înaintea, în timpul sau după negocierea contractului de acces de la solicitantii accesului, să fie utilizate doar în scopul pentru care au fost comunicate, iar confidențialitatea acestora să fie asigurată pe parcursul transmiterii și stocării informațiilor. De asemenea, aceste informații nu trebuie transmise către alte părți, în special către acele departamente, subsidiare sau persoane din același grup cărora le-ar putea asigura un avantaj competitiv.

O altă condiție de asigurare a accesului deschis efectiv în cazul proiectelor de instalare de rețele publice de comunicații electronice cu finanțare publică o constituie aplicarea aceluiași condiții în care se realizează accesul deschis pentru întreaga rețea subvenționată, inclusiv pentru acele părți din rețea la care s-au utilizat elemente de infrastructură existentă¹⁸.

Pentru a evita duplicarea inutilă și ineficientă a resurselor existente, precum și pentru a reduce sumele alocate finanțărilor publice, Comisia Europeană recomandă utilizarea infrastructurilor fizice existente pe cât posibil în proiectarea și instalarea rețelelor subvenționate din fonduri publice, solicitând ca statele membre „să încurajeze aceste întreprinderi să furnizeze informații detaliate cu privire la infrastructurile existente pe care le dețin sau le controlează în zona de intervenție planificată. Informațiile respective ar trebui furnizate în timp util pentru a fi luate în considerare la pregătirea ofertelor. În cazul în care acest lucru este adecvat, ținând seama, printre alți factori, de dimensiunea zonei de intervenție, de gradul de pregătire a informațiilor și de timpul disponibil, statele membre ar

¹⁷ A se vedea secțiunea 5.2.4.4. din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

¹⁸ A se vedea pct. 137 al secțiunii 5.2.4.4.1. din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

trebuie să prevadă furnizarea informațiilor respective ca o condiție pentru participarea la procedura de selecție."¹⁹

Implementarea principiului nediscriminării necesită totodată adoptarea unor **măsuri** menite să asigure verificarea îndeplinirii exigențelor acestuia.

În primul rând, o autoritate cu atribuții de control sau supraveghere ar trebui să poată verifica oricând dacă în contractele de acces cu diferiți furnizori sunt incluse condiții echivalente de acces. Pentru aceasta, ar fi necesar ca respectiva autoritate să aibă cunoștință de conținutul contractelor respective, putând astfel verifica echivalența clauzelor existente în raporturile contractuale stabilite cu ceilalți furnizori care au dobândit drepturi de acces.

De asemenea, cererile de informații, de acces sau de utilizare a rețelelor și a infrastructurilor fizice, depuse de solicitanții de acces trebuie tratate în același interval de timp. Trebuie asigurat un nivel identic de transparență în ceea ce privește stadiul în care se află cererile, iar răspunsurile negative trebuie motivate temeinic și obiectiv și comunicate în scris solicitanților de acces, într-un termen rezonabil.

Criterii obiective de refuz al accesului pot fi doar următoarele:

- imposibilitatea tehnică;
- lipsa spațiului disponibil;
- riscul crescut de afectare a integrității și securității rețelelor de comunicații electronice deja instalate;
- riscul de interferențe semnificative cauzate de furnizarea serviciilor pe elementele de rețea care ar urma să fie instalate;
- respectarea unor cerințe privind securitatea și sănătatea publică.

Având în vedere caracterul finit al resurselor la care furnizorii de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului pot avea acces, precum și faptul că epuizarea unora dintre aceste resurse poate constitui un motiv obiectiv de refuz al accesului, este foarte important ca resursele de acces să nu fie consumate în întregime de persoane care fac parte din același grup cu furnizorii selectați să primească finanțare publică, astfel încât să fie împiedicat accesul deschis al altor furnizori de comunicații electronice. De asemenea, în scopul evitării epuizării rapide a resurselor finite este necesar ca, acolo unde este posibil, alocarea acestora să se realizeze incremental, pe măsura utilizării resurselor puse deja la dispoziție.

Sistemele informatice ale furnizorilor selectați să primească finanțare publică, care au obligația să ofere acces la rețele sau la infrastructuri fizice, trebuie să păstreze datele referitoare la tratamentul cererilor, pentru verificări ulterioare efectuate de o autoritate cu atribuții de control sau supraveghere.

Totodată, publicarea unei oferte de referință privind accesul la rețea și la infrastructura fizică, respectiv a unui contract standard privind accesul sunt determinante în asigurarea aplicării adecvate a principiului nediscriminării. O astfel de ofertă de referință și un astfel de contract standard trebuie să cuprindă o descriere suficient de detaliată a serviciilor de acces la rețea și la infrastructura fizică oferită, respectiv condițiile tehnice și economice, inclusiv de preț, corespunzătoare fiecăruia dintre aceste servicii.

Pentru a fi îndeplinite cerințele privind respectarea obligațiilor de transparență (menționate la punctul D. Condiții de furnizare²⁰) și pentru a garanta că accesul la rețele și la infrastructuri fizice,

¹⁹ Pct. 127 al secțiunii 5.2.4.3 din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

²⁰ din documentul pentru care s-a solicitat aprobare „*Condiții de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor*”.

respectiv utilizarea acestora sunt asigurate pe baza unor criterii nediscriminatorii, trebuie definiți și calculați atât indicatori care să măsoare reactivitatea furnizorilor care au obligația să pună la dispoziție serviciile de acces în ceea ce privește acțiunile pe care trebuie să le întreprindă pentru a acorda accesul (de exemplu: termenul maxim de negociere a unui contract, termenul de punere la dispoziție a serviciului solicitat, termenul de remediere a deranjamentelor), cât și parametri tehnici de calitate a serviciului (*Service Level Agreement – SLA*).

De asemenea, furnizorii selectați să primească finanțare publică trebuie să acorde compensații (despăgubiri) corespunzătoare în caz de nerespectare a termenelor maxime asumate, respectiv a parametrilor de calitate a serviciilor de acces.

Totodată, trebuie menționat că, în vederea asigurării accesului deschis efectiv, nu sunt permise practici cum ar fi condiționarea furnizării serviciilor de acces de achiziționarea altor servicii pe care solicitanții nu le-au cerut sau care nu le sunt necesare, după cum nu sunt permise nici practicile prin care beneficiarii accesului sunt obligați la plata unor servicii pe care nu le utilizează.

Clauzele contractuale care vor fi publicate în contractul standard și introduse în contractele cu terți furnizori trebuie să fie în acord cu principiile nediscriminării, proporționalității și obiectivității, să reflecte necesitățile solicitanților de acces și să nu oblige la achiziționarea unor resurse care nu le sunt necesare sau, ulterior, la plata unor servicii pe care nu le utilizează.

Principiul proporționalității impune ca măsurile adoptate să fie adecvate și necesare scopului urmărit. Deși acest principiu este menționat în Tratatul privind Uniunea Europeană²¹ în ceea ce privește reglementarea exercitării competențelor Uniunii Europene, CJUE este instituția care l-a statuat ca principiu fundamental al dreptului european. Pentru a stabili dacă o măsură este în acord cu principiul proporționalității, este necesar de analizat dacă mijloacele prin care se urmărește atingerea obiectivului urmărit corespund importanței acestui obiectiv și, de asemenea, dacă sunt necesare pentru atingerea acestuia. Totodată, principiul proporționalității impune păstrarea unui echilibru între interesele particulare și interesul colectivității.

Astfel, principiul proporționalității presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. Adecvarea presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar necesitatea are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri.

În legătură cu principiul obiectivității, acesta are în vedere stabilirea unor condiții de acces prin luarea în considerare doar a circumstanțelor obiective, eliminând astfel orice influență externă care nu poate fi fundamentată pe elemente cuantificabile.

IV. Analiza ANCOM în vederea aprobării condițiilor în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, incluse în cadrul proiectelor selectate potrivit prezentei scheme de ajutor de stat

Referitor la condițiile în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora, aplicabile proiectelor care vor fi selectate potrivit prezentei scheme de ajutor de stat, în forma pe care MCID prin ADR-OIPSI a supus-o aprobării ANCOM, raportat la aspectele menționate la pct. III din prezentul document, apreciem că sunt **respectate imperativele legale de nediscriminare, proporționalitate și obiectivitate.**

²¹Principiul proporționalității prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, versiunea consolidată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 326/13 din 26.10.2012

Prin urmare, solicitanții selectați vor avea obligația să furnizeze serviciile de acces în condițiile prevăzute în ghidul solicitantului și în contractul de finanțare, cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității, **în conformitate cu aprobarea ANCOM**. În eventualitatea existenței unor diferențe, condițiile în care se realizează accesul deschis aprobate de ANCOM au prioritate.

Astfel, în ceea ce privește tarifele serviciilor de acces, acestea se regăsesc în tabelul nr. 3 din documentul „Condiții de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor”, denumit în continuare „*Condiții de acces deschis*”:

„Tabelul nr. 3. Lista tarifelor maxime corespunzătoare serviciilor de acces.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
I. Acces la elemente active de rețea	
A. Serviciu de acces virtual la buclă locală (punct de livrare la nivel local)	Tarif inițial*; Tarif lunar/conexiune=Tariful oferit pe piața cu amănuntul (de solicitantul selectat) pentru serviciul de acces la internet, din care se scade un procent²² de 25% , (în funcție de capacitate).
B. Serviciu de acces de tip „bitstream” (punct de livrare la nivel central)	Tarif inițial*; Tarif lunar/conexiune=Tariful oferit pe piața cu amănuntul (de solicitantul selectat) pentru serviciul de acces la internet, din care se scade un procent²³ de 20% , (în funcție de capacitate).
C. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente de trunchi:	
• capacitate 100 Mbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 83,7 euro.
• capacitate 1 Gbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 230,38 euro.
D. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente terminale:	
• capacitate 100 Mbps	- tarif inițial* - tarif lunar: 78,7 euro

²² Procentul ar trebui să acopere costurile unitare ocazionate de activitățile realizate în scopul vânzării de servicii pe piața cu amănuntul (marketing, publicitate, tarificare și facturare, servicii de tip „call center” pentru clienți).

²³ Procentul ar trebui să acopere costurile unitare ocazionate de activitățile realizate în scopul vânzării de servicii pe piața cu amănuntul (marketing, publicitate, tarificare și facturare, servicii de tip „call center” pentru clienți).

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
<ul style="list-style-type: none"> capacitate 1 Gbps 	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial* - tarif lunar: 220,38 euro
E. Servicii de transmisiuni de date – Canal privat de comunicații (VPN):	
<ul style="list-style-type: none"> capacitate 100 Mbps 	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial* - tarif lunar: 114,85 euro.
<ul style="list-style-type: none"> capacitate 1 Gbps 	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial* - tarif lunar: 304,55 euro.
F. Serviciu de acces la internet – Acces la internet (bandă largă garantată):	
<ul style="list-style-type: none"> capacitate 100 Mbps 	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial*; - tarif lunar: 92 euro.
<ul style="list-style-type: none"> capacitate 1 Gbps 	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial*; - tarif lunar: 300 euro.
II. Acces la elemente de infrastructură fizică și fibră optică neechipată (dark fibre)	
A. Serviciu de acces la fibră optică neechipată (dark fibre)	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial*; - tarif lunar: 36,29 euro/km/pereche fibră optică
B. Serviciu de acces la stâlpi/piloni (în vederea instalării de cabluri)	<ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial*; - tarif lunar: 2,05 lei/stâlp/cablu
C. Serviciu de acces la canalizație (conducte/microconducte, camere)	Cablu de telecomunicații de fibră optică: <ul style="list-style-type: none"> - tarif inițial*; - tarif lunar: 15,74 euro/km închiriere spațiu în canalizația de transport în vederea instalării unui cablu de fibră optică; - tarif lunar: 34,23 euro/km închiriere spațiu în canalizația de distribuție în vederea instalării unui cablu de fibră optică. Tariful include spațiul pentru amplasarea unei cutii de joncțiuni în camera de tragere, precum și spațiul necesar pentru constituirea rezervei de cablu.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
D. Servicii de colocare (amplasare echipamente pe turn/pilon, în nod de rețea, în shelter/container/cabinet stradal)	
D1. Colocare pe turn/pilon de comunicații	Antenă panou / parabolică / omnidirecțională (o bucată): - tarif inițial*; - tarif lunar: 27 euro.
D2. Colocare în shelter / container / cabinet stradal (montat în mediul exterior) pentru echipamente	a) instalare rack suplimentar, standardizat de (19') sau nestandardizat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 15 euro/mp amprentă la sol.
	b) o unitate de rack (19') preinstalat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 9,47 euro.
D3. Colocare în cabinet de interior pentru echipamente	a) instalare rack suplimentar, standardizat de (19') sau nestandardizat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 15 euro/mp amprentă la sol.
	b) o unitate de rack (19') preinstalat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 9,47 euro.
III. Servicii asociate serviciilor de acces	
A. Monitorizare echipamente de rețea aflate în funcțiune	Pentru echipamente montate în punctul de furnizare servicii. Asigură rapoarte de funcționare periodice pentru echipamentele respective. Tariful se va stabili prin acordul părților și se va plăti lunar. Părțile pot conveni și asupra unui tarif inițial, pentru angajarea serviciului.
B. Alarmer de funcționare	Numai pentru echipamente de rețea aflate în funcțiune, montate în punctul de furnizare servicii. Asigură transmiterea unei alarme, în format convenit, în cazul deviației unor parametri funcționali conveniți de la valorile normale. Tariful se va stabili prin acordul părților. Părțile pot conveni și asupra unui tarif inițial, pentru angajarea serviciului.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
<p>C. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare sunt asigurate)</p>	<p>Bunurile beneficiarului serviciilor de colocare sunt asigurate, de beneficiar, la angajarea serviciului.</p> <p>Tarifele depind de valoarea contractului încheiat de solicitantul selectat cu firma de pază, pentru securitatea amplasamentului, și de ponderea valorii bunurilor beneficiarului serviciilor de colocare față de valoarea bunurilor solicitantului selectat (ca valori asigurate).</p> <p>Tariful este lunar sau anual, după cum convin părțile.</p>
<p>D. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare nu sunt asigurate)</p>	<p>Bunurile beneficiarului serviciilor de colocare nu sunt asigurate, de beneficiar, la angajarea serviciului.</p> <p>Tarifele depind de valoarea contractul încheiat de solicitantul selectat cu firma de pază, pentru securitatea amplasamentului, de ponderea valorii bunurilor beneficiarului serviciilor de colocare față de valoarea bunurilor solicitantului selectat, de prima de asigurare necesară pentru valoarea care ar trebui asigurată a bunurilor beneficiarului și de adaosul maxim permis pentru această valoare.</p> <p>Tariful este trimestrial.</p>
<p>E. Alimentare cu energie electrică pentru echipamentele aflate în regim de colocare</p>	<p>Tariful se calculează pe baza puterii electrice necesară pentru echipamentul în cauză, ca dată de catalog a echipamentului (dată de furnizorul echipamentului), pentru o funcționare de 24 de ore pe zi și a numărului de zile din luna calendaristică în discuție, înmulțit cu prețul de bază al energiei electrice de la furnizorul de energie, la care se adaugă un adaos pentru efectuarea operațiunilor de plată a serviciilor în numele beneficiarului serviciilor, conform celor convenite între părți.</p> <p>Tariful este lunar.</p>

*Tariful inițial pentru fiecare serviciu de acces se va stabili pe bază de deviz, în funcție de operațiunile realizate.

Unul dintre principiile de stabilire a tarifelor reglementate în domeniul comunicațiilor electronice este acela al promovării eficienței investițiilor pornind de la modelul „scării investițiilor”. Aceasta presupune ca tarifele reglementate pentru serviciile de acces la niveluri diferite ale lanțului valoric să fie stabilite astfel încât beneficiarul accesului să își poată consolida poziția pe piață, în special prin creșterea numărului de clienți și a bazei de venituri. Ca rezultat al eficienței economice dobândite, există premisele

ca beneficiarul accesului să devină capabil să ofere mai multă flexibilitate clienților pe piața cu amănuntul și să poată câștiga putere financiară suficientă, astfel încât să poată urca pe scara investițiilor, în scopul obținerii unor marje mai mari, create de diferențele dintre prețurile cu amănuntul și cele de gros, respectiv de creșterea economiilor de scară datorită bazei de clienți obținute.

Ca urmare a aplicării acestui principiu, pentru serviciile de acces menționate în secțiunea I, la pct. A și B din tabelul nr. 3, tariful lunar/conexiune al serviciului de acces la nivel local este mai redus decât tariful serviciului de acces la nivel central.

Utilizarea metodei retail-minus²⁴ pentru stabilirea tarifelor lunare/conexiune pentru serviciile de acces din secțiunea I, pct. A și B este propusă, cu titlu de excepție, pentru servicii ale căror tarife nu au fost stabilite sau aprobate de către ANCOM²⁵ și pentru care nu există suficiente date în scopul realizării unei analize comparative la nivelul pieței de gros în zone mai competitive din România. Ca urmare, aplicarea metodei retail-minus este, în aceste circumstanțe, necesară și adecvată.

Mai mult, tarifele maxime pentru furnizarea serviciilor de acces, așa cum au fost prezentate în tabelul nr. 3 de mai sus, satisfac cerințele prevăzute în secțiunea 5.2.4.4.4. din Comunicarea CE privind politica de prețuri pentru furnizarea accesului la nivel de gros, deoarece:

- țin cont de tarifele medii la nivel de gros ale unor servicii similare, practicate în alte zone mai competitive din țară.

Astfel, pentru serviciile prevăzute în secțiunea I, pct. C, D, E și F, precum și în secțiunea II, pct. A și D1, tarifele maxime corespund tarifelor medii comunicate ANCOM de diferiți furnizori de rețele publice și/sau de servicii de comunicații electronice în cadrul anumitor consultări publice realizate în scopul desfășurării analizelor de piață sau pentru îndeplinirea obligației de informare ce le incumbă conform autorizației generale pentru furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice.

- au în vedere tarifele reglementate deja stabilite sau aprobate de ANCOM. (este cazul tarifelor maxime pentru serviciile prevăzute în secțiunea II, pct. B, C, D2 și D3).

În ceea ce privește tarifele inițiale (de conectare/aplicate o singură dată la furnizarea serviciului) pentru toate serviciile de acces menționate în tabelul nr. 3, având în vedere că analiza informațiilor transmise ANCOM de furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice pentru îndeplinirea obligației de informare impuse în conformitate cu autorizația generală a relevat diferențe foarte mari între tarifele nerecurente pentru servicii de acces la nivel de gros similare, Autoritatea consideră că utilizarea mediei acestor tarife nu ar fi relevantă, stabilirea lor pe bază de deviz fiind în măsură să ia în considerare costurile cu operațiunile realizate pentru furnizarea fiecărui serviciu de acces.

În conformitate cu prevederile Comunicării CE²⁶, în zonele în care nu există sau nu se preconizează în mod credibil că va fi realizată, din investiții private, în orizontul de timp relevant, nicio rețea ultrarapidă la puncte fixe, furnizorii selectați să primească finanțare publică pot furniza la nivel de gros fie servicii de acces virtual la bucla locală, fie servicii de acces necondiționat la bucla locală, nefiind necesară furnizarea ambelor servicii.

²⁴ Tariful practicat de către furnizorul selectat să primească finanțare publică, pe piața cu amănuntul pentru serviciul de acces la internet, din care se scade un procent, în funcție de capacitate.

²⁵ De subliniat că ANCOM, în urma ultimei runde de analiză (2020) a piețelor 3a (furnizarea la nivel de gros a serviciilor de acces local la puncte fixe) și 3b (furnizarea la nivel de gros de servicii de acces central la puncte fixe, pentru produse de larg consum) din Anexa la Recomandarea Comisiei Europene nr. 2014/710/UE privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, a ajuns la concluzia că acestea sunt concurențiale. Mai multe detalii în legătură cu această analiză se regăsesc în documentul publicat pe pagina ANCOM la adresa https://www.ancom.ro/uploads/forms_files/ANCOM_Pozitia_mk3a_3b1607936702.pdf.

²⁶ A se vedea secțiunea 5.2.4.4.2.1. din Comunicarea CE 2023/C 36/01

În plus, rețelele de acces de fibră optică care ar putea fi realizate cu finanțare publică ar avea, cel mai probabil, o configurație punct-la-multipunct, pe baza tehnologiei GPON, care presupune, ca principiu general, instalarea unei singure fibre optice de la terminalul OLT (terminalul de linie optică) până la un splitter optic amplasat într-un punct de distribuție la nivel local, de la care sunt instalate conexiuni de fibră optică până la fiecare utilizator final, această configurație presupunând costuri diminuate față de configurația punct-la-punct. În cazul soluției punct-la-multipunct, pe baza tehnologiei GPON, nu este posibilă partajarea fizică a fibrei optice și, prin urmare, nu se pot furniza servicii de acces necondiționat la bucla locală. Furnizarea acestor servicii ar fi posibilă doar în situația în care, într-o rețea având o arhitectură FTTH-PON, ar fi utilizată tehnologia WDM (Wavelength Division Multiplexing), utilizatorii finali putând beneficia de lungimi de undă proprii și obține astfel capacități și lățimi de bandă mult mai mari. Ținând cont de faptul că această tehnologie presupune costuri suplimentare de implementare și, având în vedere prevederile Comunicării CE menționate în paragraful anterior, Autoritatea este de acord cu furnizarea unui serviciu de acces echivalent: serviciul de acces virtual la bucla locală (VULA).

În ceea ce privește condițiile generale pentru accesul la rețea și la infrastructura fizică asociată, menționate la punctul 10 din Condițiile de acces deschis, acestea prevăd obligația solicitanților selectați pentru finanțare de a oferi acces la nivel de gros, pentru cel puțin alți doi solicitanți de acces, în condiții echitabile și nediscriminatorii.

În plus, solicitantul selectat pentru o anumită zonă are atât obligația de a proiecta orice infrastructură fizică nouă astfel încât să permită instalarea suplimentară, pentru cel puțin alți doi solicitanți de acces, a unor elemente de rețea echivalente ca gabarit cu cele avute în vedere pentru necesarul propriu, cât și obligația de a asigura accesul deschis la orice infrastructură fizică nouă, pentru încă cel puțin alți doi furnizori de rețele publice de comunicații electronice.

Totodată, pentru a permite solicitanților de acces să furnizeze servicii pe piața cu amănuntul, solicitanții selectați pentru finanțare au obligația de a oferi acces deschis inclusiv la părți ale rețelei care nu au fost finanțate de stat.

De asemenea, dacă infrastructura existentă prezintă limitări de capacități și nu permite instalarea, de exemplu, a cel puțin 3 cabluri de fibră optică aparținând unor furnizori diferiți, solicitantul selectat va pune la dispoziția solicitanților de acces, în ordinea primirii solicitărilor, cel puțin 50% din capacități²⁷.

Aceleași condiții de acces vor fi aplicate întregii rețele finanțate din fonduri publice, inclusiv infrastructurii existente, iar obligațiile se vor menține și în cazul transferului dreptului de proprietate sau de administrare către alte entități.

Mai mult, accesul la elementele active de rețea va fi acordat pentru o perioadă de cel puțin 10 ani²⁸ de la începerea exploatarea rețelei, iar accesul la infrastructura fizică și la fibra optică neechipată va fi acordat pe întreaga durată de viață a acestor elemente.

²⁷ În conformitate cu nota de subsol (94) din Comunicarea CE 2023/C 36/01: „De exemplu, în funcție de specificitatea rețelei, în cazul construirii de noi conducte pentru a găzdui fibră optică, acestea ar trebui să permită instalarea a cel puțin trei cabluri independente de fibră optică, fiecare găzduind mai multe fibre optice și, prin urmare, având capacitatea de a deservi mai multe întreprinderi. În cazul în care infrastructura existentă prezintă limite de capacități și nu permite instalarea a cel puțin trei cabluri independente de fibră optică, operatorul rețelei finanțate de stat ar trebui să pună la dispoziția solicitanților de acces, pe baza principiului „primul venit, primul servit”, cel puțin 50 % din capacități (în special fibre negre).”

²⁸ Cu excepția accesului virtual la bucla locală (VULA), care va fi acordat pentru o perioadă egală cu durata de viață a infrastructurii pentru care VULA este substituit.

Autoritatea consideră că aceste prevederi sunt necesare pentru asigurarea unor condiții concurențiale în zona vizată de schema de ajutor de stat și satisfac cerințele prevăzute în Comunicarea CE²⁹.

Referitor la condițiile generale pentru rețelele mobile, solicitanții selectați care vor beneficia de finanțare pentru construirea unor rețele mobile bazate pe tehnologia 5G, incluse în cadrul proiectelor, au obligația de a acorda accesul la rețeaua subvenționată în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii.

Astfel, beneficiarii finanțării publice pentru rețelele mobile 5G vor avea obligația de a negocia cu bună credință și de a încheia acorduri de roaming național cu orice alt titular al unei licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice de comunicații electronice și de servicii de comunicații electronice mobile, care solicită încheierea unui astfel de acord. Obligația în sarcina solicitantului selectat de a furniza serviciile de roaming național va fi de cel puțin 10 ani de la data de începere a exploatarei rețelei mobile 5G, terții furnizori care solicită accesul la roaming putând opta pentru încheierea acordului pe o perioadă mai scurtă de timp.

Mai mult, pentru a asigura că un terț furnizor care a încheiat un acord de roaming național poate oferi abonaților proprii servicii competitive și că poate concura la nivelul pieței cu amănuntul cu beneficiarul schemei de ajutor, se impun o serie de măsuri privind derularea acordurilor de roaming, printre care tratarea nediscriminatorie a abonaților celor două rețele atât la inițierea și primirea de apeluri, cât și în ceea ce privește gama de servicii disponibile (care să permită utilizatorilor efectuarea de apeluri, transmiterea de SMS-uri și accesul la serviciile de date), asigurarea continuității serviciilor la trecerea dintr-o rețea în alta, asigurarea accesului gratuit la serviciile de urgență în condițiile legii, precum și asigurarea aceluiași nivel de calitate a serviciilor pentru utilizatorii aflați în roaming cu cel al serviciilor oferite propriilor abonați.

În plus, în ceea ce privește tarifele la nivel de gros pentru furnizarea serviciilor de apeluri, date și SMS, acestea nu vor depăși tarifele prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii³⁰.

Tarifele pentru furnizarea serviciilor de apeluri, date și SMS prevăzute în Regulamentul privind roamingul în Uniunea Europeană, sus-menționat, au fost stabilite la un nivel care să asigure, pe de o parte, recuperarea costurilor de furnizare a acestor servicii la nivel de gros, iar pe de altă parte, furnizarea acestor servicii pe piața cu amănuntul la tarife competitive.

V. Perioada de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor selectate potrivit prezentei scheme de ajutor de stat

Conform prevederilor art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, precum și cele ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 159/2016, solicitanții selectați pentru finanțare vor avea obligația să ofere acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor selectate potrivit prezentei scheme de ajutor de stat cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

Potrivit prevederilor de la secțiunea 5.2.4.4.1. *Termenele și condițiile pentru accesul cu ridicata*, din Comunicarea CE 2023/C 36/01, accesul cu ridicata la elemente active de rețea se acordă pentru o perioadă de cel puțin zece ani de la începerea exploatarei rețelei, iar accesul cu ridicata la infrastructură se acordă pe durata de viață a elementelor în cauză. Accesul virtual la bucla locală (VULA) trebuie acordat pentru o perioadă de timp egală cu durata de viață a infrastructurii pentru care VULA este un substitut.

²⁹ A se vedea secțiunea 5.2.4.4., secțiunea 5.2.4.4.1., precum și nota de subsol (94) din Comunicarea CE 2023/C 36/01.

³⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0612>

Obligațiile se vor menține și în cazul transferului dreptului de proprietate sau de administrare a rețelelor și infrastructurilor finanțate public către alte entități.

VI. Modificarea condițiilor în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor selectate potrivit prezentei scheme de ajutor de stat

Orice intenție de modificare sau completare a condițiilor tehnice și economice în care se realizează accesul prevăzute în prezenta schemă de ajutor de stat va trebui transmisă ANCOM în vederea analizării și aprobării, în conformitate cu prevederile din legislația națională sau europeană aplicabilă.

Având în vedere aspectele mai sus menționate, a fost elaborat proiectul de Decizie a ANCOM privind aprobarea condițiilor tehnice și economice în care se realizează accesul deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora potrivit schemei de ajutor de stat pentru implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență 2022, Pilonul II „Transformare digitală”, Componenta 7 „Transformarea digitală”, Operațiunea B „Conectivitate digitală”, Investiția I11 „Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe”, stabilite de ADR-OIPSI în documentul *„Condiții de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor”* pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.